

**Рекомендації бібліотекам області
щодо організації роботи у воєнний час,
розроблені Тернопільською обласною бібліотекою для дітей**

Шановні колеги!

Усі ми зараз живемо і працюємо в час, коли триває повномасштабна війна росії проти України. У деяких регіонах нашої країни ворог вже знищив надбання української культури: розбомблені бібліотеки, музеї, навчальні заклади тощо.

Почалася масова евакуація жителів із місць активних воєнних дій. Полишаючи власні домівки, жінки з дітьми шукають прихистку в безпечних місцях. Саме за таких обставин бібліотеки були і залишаються осередками збереження духовного надбання українського народу й культурних цінностей українського народу.

Сьогодні кожна бібліотека по-своєму унікальна і різностороння, усі працівники натхненно і фахово вкладають професійні вміння у загальну справу, додаючи до неї свої родзинки.

Бібліотеки не можуть бути осторонь подій, а повинні активно включатися в роботу, максимально надавати бібліотечні послуги переміщеним особам, створювати гуманітарні пункти допомоги біженцям, вести боротьбу на інформаційному фронті.

Для відвідувачів варто подбати про оригінальне та патріотичне оформлення бібліотеки, наочні форми популяризації історичних книг, які зорovo привертатимуть увагу читачів. Оформлення книжкових виставок про українську державність та її героїчне минуле, про героїв, що виборювали незалежність впродовж століть, про величність рідної мови, про цінність народних звичаїв і традицій, про духовність – це те, що завжди є актуальним, особливо коли Український Народ веде жорстоку боротьбу з російськими загарбниками.

Ігрові форми роботи неабияк зацікавлюють дітей і дозволяють їм повернутися до звичного життя. Так, можна підготувати бібліоквести, конкурси, ігри, медіарозваги, читацькі забави, казкові запитайки, ігрові валізи, ігрові заплутанки, бібліогралочки тощо.

А також користувачам можна запропонувати участь у різноманітних майстер-класах, розвиваючих заняттях, бібліотечних кінозалах, бібліоміксах, артзупинках, відеомандрах тощо. Це буде як психологічною допомогою, так і емоційною підтримкою.

Доречно було б організувати акцію «Подаруй бібліотеці книгу для обслуговування переселенців», створивши таким чином окремий фонд. Оскільки бібліотекарі відповідальні за книжковий фонд, а є великий ризик втрати цінної літератури, то видавати книги, які не стоять на обліку, буде надійніше.

Варте уваги впровадження у бібліотеках безкоштовних курсів з вивчення та удосконалення знань з української мови для внутрішньо переміщених осіб.

До прикладу, на шостий день війни – 1 березня 2022 року – колектив Тернопільської обласної бібліотеки для дітей вирішив продовжити свою роботу, значною мірою сконцентрувавши діяльність на допомогу вимушеним переселенцям (особливо з дітьми). Бібліотека виділила чотири основних напрямки:

- **Як пункт допомоги переміщеним особам**, що надає можливість: безкоштовно скористатися інтернетом; зарядити мобільні пристрої; зробити ксерокопії документів; почитати журнали, газети, книги; випити гарячого чаю та кави.
- **Як інформаційний центр** з надання контактів гарячих ліній для переселенців та з гуманітарної допомоги; актуальної, оперативної інформації щодо можливості тимчасового поселення біженців; безкоштовних благодійних магазинів для переселенців у м. Тернопіль (у співпраці із Яною Шкуратовою, регіональною координаторкою в Тернопільській області Благодійної організації «Благодійний фонд «Стабілізуєш Суппорт Сервісез»). Здійснюється систематичне висвітлення інформації у соціальних мережах, на сайті та в приміщенні бібліотеки.
- **Як психологічно-консультативний пункт** (у співпраці із Мариною Орап – психологинею, завідувачкою кафедри психології Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка).
- **Як рефлексійно-терапевтичний простір/осередок** через організацію терапевтичних занять за методикою М. Монтесорі, пісочної анімації, казкотерапії, майстер-класів, настільних та активних ігор на кінект-майданчику (у співпраці із Тетяною Іменною – керівницею сімейного клубу «Промінчики»; Анастасією Лужецькою – учасницею програми «Навчай для України», організаторкою «Безпечного простору» для дітей ВПО у Тернополі; волонтерами із Тернопільського осередку Пласт).

Тож, шановні колеги, допоможіть вашим постійним користувачам і новим відвідувачам відчувати себе спокійними й захищеними у стінах вашої бібліотеки, з легкістю поринути у чарівний і дивовижний світ книг!

Рекомендуємо звернути увагу на наступні посилання.

1. Як підтримати близьких, які знаходяться в зонах бойових дій? Як покращити адаптацію дитини під час вимушеного переселення? Як пережити війну та не зійти з розуму? <https://www.facebook.com/photo/?fbid=3272385419647445&set=a.1532915946927743>
2. Як заспокоїти дітей й організувати змістовне дозвілля? <https://cutt.ly/cSofcs0>
3. Як заспокоїти дитину під час війни: поради львівської психологині? <https://cutt.ly/jSohmwV>
4. Що робити, коли лунає сирена? Повчальний мультик, який повинна побачити кожна дитина. <https://suspilne.media/213199-ak-zaspokoiti-ditinu-pid-cas-vijni-poradi-lvivskoi-psihologini/>
5. Поради психолога: 25 чудових занять з дітьми <https://cutt.ly/0SohV06>
6. Чим зайняти дітей в укритті? <https://cutt.ly/qSojOr1>
7. Як відновити психологічне здоров'я під час війни? <https://www.facebook.com/profile.php?id=100006280578137>
8. Як допомогти подолати дитині стрес за допомогою книг <https://www.facebook.com/bibliotekaIF/photos/a.1562256097492632/1624751327909775/?type=3&theater>
9. Як заспокоїти та відволікти дітей у час війни (поради від Валерії Гуземи) <https://odb.te.ua/yak-zaspokoyity-ta-vidvolikty-ditej-u-chas-vij-porady-vid-valeriyi-guzemy/>

Все буде Україна!

Ірина Лазарчук

завідувачка науково-методичного відділу

Тернопільської обласної бібліотеки для дітей

Контакти бібліотеки: м. Тернопіль вул. Коперника, 17

Тел.: (0352) 235948 (067) 3547906

E-mail: chbibl@ukr.net

Сайт: odb.te.ua

[Facebook.com/odbteua](https://www.facebook.com/odbteua)

Instagram: @ternoteka